

Sygn. akt II UK 326/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn

w sprawie z wniosku S. O.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.
o wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 listopada 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 20 listopada 2012 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 20 listopada 2012 r. oddalił apelację S. O. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 18 kwietnia 2012 r., oddalającym odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Oddziału w O. z dnia 20 października 2011 r., którą organ rentowy orzekł o obowiązku opłacenia przez wnioskodawcę składek na ubezpieczenie zdrowotne z przychodów uzyskiwanych z dwóch rodzajów działalności gospodarczej prowadzonej w formie spółki cywilnej oraz innej pozarolniczej działalności gospodarczej.

S. O. złożył skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 4 ust. 2 w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.); art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205,

poz. 1585 ze zm.) w związku z art. 14 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.); art. 82 ust. 1 w związku z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r.. Zarzucił również naruszenie art. 7 Konstytucji RP w związku z art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. w związku z art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 32 Konstytucji RP. Ponadto w skardze podniesiono zarzut naruszenia przepisów postępowania, to jest art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 7 Konstytucji RP.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jej Autor wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona rażącym naruszeniem prawa materialnego pozostającym w związku z wynikiem sprawy. Przyjęcie owej skargi ze względu na jej oczywistą zasadność jest konieczne w związku ze sprzecznym z przepisami prawa działaniem Sądu pierwszej i drugiej instancji, naruszającym konstytucyjną zasadę równości oraz szeroko rozumiane zasady współżycia społecznego.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie podniesiono, że w żadnym z aktów prawnych nie zdefiniowano spółki cywilnej jako przedsiębiorcy prowadzącego działalność gospodarczą, gdyż spółka ta nie ma osobowości prawnej. Ustawodawca w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej wskazuje sposób rozumienia pojęcia „przedsiębiorcy” przez wyznaczenie katalogu podmiotów wpisujących się w niniejszy zakres pojęciowy. Zgodnie z art. 4 ust. 1 przedmiotowej ustawy są to: osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. W powyższym zbiorze brak spółki cywilnej, która nie ma osobowości prawnej i jako taka nie wykonuje działalności gospodarczej. Podmiotami, które prowadzą pozarolniczą działalność w ramach spółki cywilnej są wspólnicy - których zalicza się do katalogu przedsiębiorców jedynie w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej na podstawie wpisu do rejestru dokonanego na rzecz indywidualnej osoby fizycznej nie zaś odrębnego wpisu (brak takiego) dla wspólnika spółki cywilnej.

Powyższe, w opinii wnoszącego skargę, jednoznacznie dowodzi, że tytułem stanowiącym podstawę podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu stanowi bycie

przedsiębiorcą, o czym stanowi posiadanie wpisu w rejestrze. Jeden wpis przyporządkować należy jedynie jednemu przedsiębiorcy, a tym samym utożsamiać należy go z jednym tytułem do ubezpieczenia. Podwójne obciążanie podmiotu obowiązkiem uiszczania składek na ubezpieczenie społeczne tylko z jednego *de facto* tytułu - prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej na podstawie jednego wpisu - nie może być akceptowane i stoi zdaniem skarżącego w opozycji do obowiązujących przepisów.

Równocześnie podkreślono w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi, że Sąd pierwszej instancji oparł swoje orzeczenie na podstawie art. 82 ust. 1 w związku z art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, wskazując, iż powyższe przepisy dają podstawę do podwójnego obciążenia podmiotu, który legitymuje się tylko jednym tytułem podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego. Zgodnie z opinią wyrażoną w skardze, taki wniosek nie może być postawiony w wyniku choćby pobieżnej analizy przywołanych przepisów. W myśl powyższych przepisów jeden tytuł stanowi bowiem jedną podstawę do podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu. Jedną zaś działalność gospodarczą - prowadzoną na podstawie jednego wpisu - stanowi jeden tytuł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji. Artykuł 398⁴ k.p.c. określa wymogi formalne, jakim powinna odpowiadać skarga kasacyjna. Skarga kasacyjna powinna, poza spełnieniem wymagań przewidzianych dla pisma procesowego, zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie oraz wniosek o uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany (art. 398⁴ § 1 k.p.c.).

Spełnienie obowiązku przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia polega, zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., na

wskazaniu, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów albo też, że zachodzi nieważność postępowania bądź że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymaga wyraźnego wskazania, która lub które z okoliczności uzasadniających rozpoznanie, zachodzą w sprawie, następnie przedstawienie takiej okoliczności lub takich okoliczności, z ukazaniem ich związku z rozpoznawaną sprawą, oraz zaprezentowanie szczegółowej argumentacji prawnej, uzasadniającej, dlaczego Sąd Najwyższy powinien rozpoznać skargę kasacyjną.

Skarżący uzasadnia wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania tym, że jest ona oczywiście uzasadniona, albowiem zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo w granicach zaskarżenia. Oparcie skargi kasacyjnej na przesłance wynikającej z art. 398⁹ § 1 pkt 4, to jest oczywistej zasadności skargi, jest możliwe tylko wówczas, gdy już na pierwszy rzut oka podstawy wskazane w skardze zasługują na uwzględnienie, to jest, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami albo zostało wydane w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100). Nawet w wypadku uwzględnienia uzasadnienia podstaw skargi nie można uznać, że jest ona oczywiście uzasadniona w zaprezentowanym rozumieniu. Istotne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Takiej zasadności, w przedmiotowej sprawie, w świetle przedstawionej przez Sąd Apelacyjny, argumentacji prawnej nie ma. Sąd Najwyższy nie widzi sprzeczności z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, ani oczywiście błędnej, widocznej na pierwszy rzut oka wykładni lub widocznego w taki sposób niewłaściwego zastosowania prawa, wbrew twierdzeniom podniesionym w skardze. Artykuł 82 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki

zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, stanowi w ustępie 2 i 3, że w wypadku gdy w ramach jednego z tytułów do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego wymienionych w art. 66 ust. 1 ubezpieczony uzyskuje więcej niż jeden przychód, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana od każdego z uzyskanych przychodów odrębnie. Jeżeli ubezpieczony prowadzący działalność pozarolniczą uzyskuje przychody z więcej niż jednego z rodzajów działalności określonych w ust. 5, składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana odrębnie od każdego rodzaju działalności. Ustęp 5 wymienia odrębnie w punkcie 1 działalność gospodarczą prowadzoną w formie spółki cywilnej, a w punkcie 9 inną niż określoną w pkt 1-8 pozarolniczą działalność gospodarczą prowadzoną na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Co do zasady słuszny jest przedstawiony w skardze pogląd co do tego, że wspólnik spółki cywilnej staje się przedsiębiorcą, gdy podejmuje i wykonuje działalność gospodarczą, a nie dlatego, że przystępuje do spółki cywilnej, a spółka cywilna jest tylko wewnętrznym stosunkiem zobowiązaniowym wspólników i działalność gospodarczą mogą prowadzić tylko jej wspólnicy, z tego tytułu podlegając ubezpieczeniu. Dotyczy to jednak podlegania ubezpieczeniom społecznym. Literalna wykładnia art. 82 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. wydaje się być przejrzysta i czytelna. Jeżeli dana osoba fizyczna prowadzi działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, a jednocześnie jest także wspólnikiem spółki cywilnej, to składkę na ubezpieczenie zdrowotne odprowadza z dwóch tytułów, tj. zarówno jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, jak i jako wspólnik spółki cywilnej. Analogiczną wykładnię art. 82 przedstawił również A. Sidorko w komentarzu do ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (ABC 2010). Tym samym uregulowania odnoszące się do podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu należy uznać za wyjątek odrębny od zasad przyjętych w systemie ubezpieczeń społecznych, gdzie wspólnik spółki cywilnej traktowany jest jako osoba prowadząca działalność gospodarczą i jego ubezpieczenie zależy od osobistego prowadzenia takiej działalności.

Skarżący nie wskazał na inne przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, w postaci występowania w sprawie zagadnienia prawnego, bądź

potrzeby wykładni przepisów, tym samym ze względu na brak oczywistej zasadności skargi, Sąd Najwyższy z przytoczonych względów orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

aw